

Lag om särskild med anledning av funktionshinder

1. 1. Bakgrundsinformation om svararen

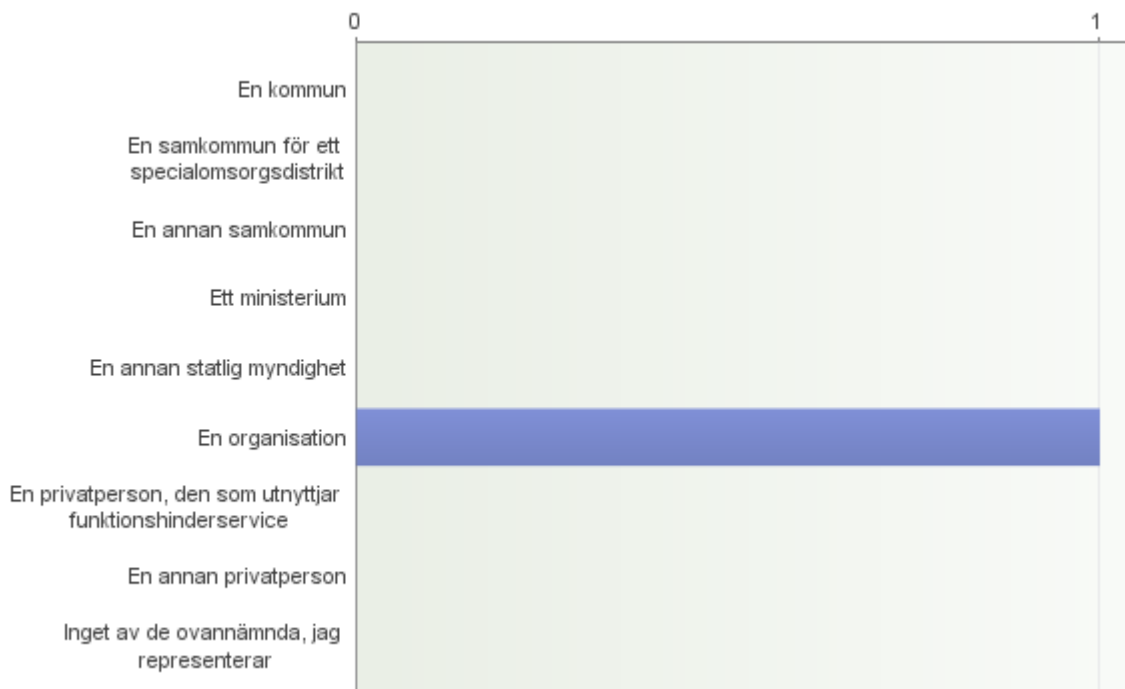
Vastaajien määrä: 1

Förnamn	Efternamn	E-post	Organisation som svaret representerar	Eventuell precisering
Nina	af Hällström	nina-afhallstrom@samsnet.fi	SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf	Kirsi-Maria Malmlund (juridiskt ombud på SAMS) har fyllt i enkäten.

Anvisningar:

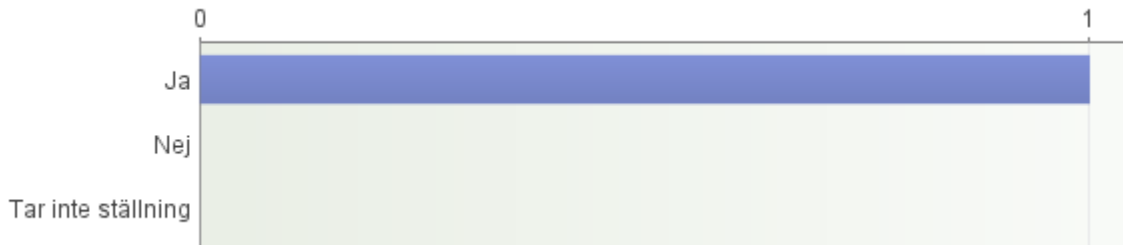
2. 2. Är den som svarat

Vastaajien määrä: 1

3. 3. I 1 § finns bestämmelser om de genomgående principerna för lagen. Täcker bestämmelsen de mål som satts upp för funktionshinderservicen?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Andra observationer om innehållet i 1 §.

Ei vastauksia.

5. 5. Är det på basis av 2 § klart i vilka situationer speciallagen tillämpas?

Ei vastauksia.

6. 6. I 2 § 3 mom. finns bestämmelser om avgränsningen av tillämpningsområdet. Är avgränsningen tydlig?

Ei vastauksia.

1 kap. Allmänna bestämmelser

7. Behövs avgränsningen?

Ei vastauksia.

8. 7. Andra observationer om innehållet i 2 §.

Ei vastauksia.

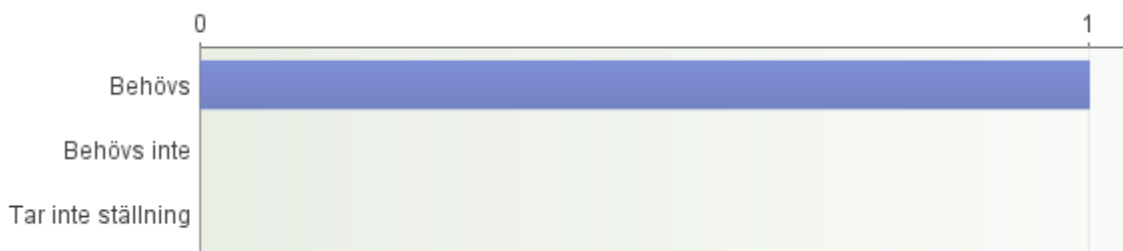
1 § Lagens syfte

Syftet med denna lag är att 1) uppnå likabehandling, delaktighet och deltagande i samhället för personer med funktionsnedsättning, 2) förebygga och undanröja hinder som begränsar möjligheterna att uppnå likabehandling för personer med funktionsnedsättning, 3) främja förmågan att klara sig självständigt för personer med funktionsnedsättning och främja deras självbestämmanderätt, samt 4) tillförsäkra personer med funktionsnedsättning tillräcklig service av god kvalitet enligt deras individuella behov.

9. Servicebehovet ska bedömas, servicen ska planeras och tillhandahållas och genomförandet ska följas i samarbete med personen med funktionsnedsättning och i de fall som avses i 9 och 10 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) i samarbete med personen med funktionsnedsättning och hans eller hennes lagliga företrädare, en anhörig eller

någon annan närstående person.

Vastaajien määrä: 1

10. Bestämmelser om klientens rätt att få en utredning om åtgärdsalternativen finns i 5 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården och bestämmelser om klientens självbestämmanderätt och medbestämmande i 8, 9 och 10 § i den lagen. Bestämmelser om klientens medbestämmande i bedömningen av servicebehovet och i utarbetandet av en klientplan finns i 36, 39 och 41 § i socialvårdslagen (1301/2014).

Vastaajien määrä: 1

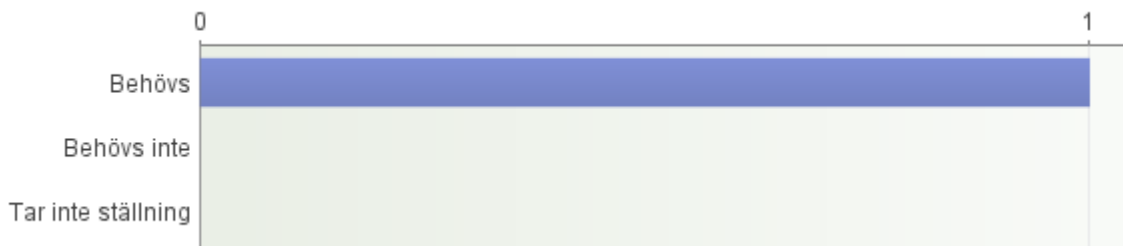
11. Medbestämmande för personer med funktionsnedsättning ska stödjas på det sätt som deras funktionsförmåga, ålder och livssituation förutsätter. Personer med funktionsnedsättning ska få använda sådana informations- och kommunikationssätt som lämpar sig för dem och ska vid behov få stöd för att få information, kunna bilda sig en egen åsikt och uttrycka den samt göra sin egen vilja gällande.

Vastaajien määrä: 1

12. Bestämmelser om utredning av barns och unga personers åsikter finns i 32 § i socialvårdslagen. För barn och unga personer ska det i tillräcklig omfattning ordnas hjälp och stöd med tanke på deras tillgång till information, kommunikation och interaktion.

Vastaajien määrä: 1

2 § Tillämpningsområde

13. 9. Andra observationer om innehållet i 4 §.

Vastaajien määrä: 1

- Vi föreslår ett tillägg i lagens 4 § enligt följande: "Medbestämmande för personer med funktionsnedsättning ska stödjas på det sätt som deras funktionsförmåga, modersmål och kulturella bakgrund, ålder och livssituation förutsätter. Personer med funktionsnedsättning ska få använda sådana informations- och kommunikationssätt som lämpar sig för dem och de ska vid behov få stöd för att få information, kunna bilda sig sin egen åsikt och uttrycka den samt göra sin egen vilja gällande."

Lagutkastet innehåller inga direkta bestämmelser vilka tryggar klientens rätt att få hjälp, stöd och tjänster överhuvudtaget på sitt eget språk. Vi vill påpeka att det finns stora problem i förverkligandet av de språkliga rättigheterna i praktiken och att denna problematik bör lyftas upp med tanke på att svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning hamnar i en särskilt utsatt ställning. Man kunde förverkliga detta genom att hänvisa till socialvårdslagens och andra lagars bestämmelser såsom ovan.

14. Bestämmelser om bedömningen av servicebehovet för personer med funktionsnedsättning finns i 36 och 37 § i socialvårdslagen (1301/2014).

Vastaajien määrä: 1

Landskapet ska ordna service som avses i denna lag om en person på grund av en begränsning i funktionsförmågan till följd av långvarig funktionsnedsättning eller sjukdom nödvändigt och upprepade gånger behöver hjälp eller stöd för ett normalt liv och personen inte med stöd av någon

annan lag får tillräcklig och lämplig service enligt sitt intresse. Bestämmelser om landskapets organiseringsansvar finns i lagen om ordnande av social- och hälsovård (xx/xxxx). Bestämmelser om produktionen av servicen finns i lagen om ordnande av social- och hälsovård, lagen om produktion av social- och hälso-tjänster (xx/xxxx) och lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (xx/xxxx). Denna lag ska inte tillämpas på en sådan äldre person som avses i 3 § 2 punkten i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) och vars behov av hjälp eller stöd huvudsakligen beror på sjukdomar eller skador som har uppkommit, tilltagit eller förvärrats i och med hög ålder eller på degeneration i anslutning till hög ålder.

15. Bestämmelser om utarbetande av en klientplan och om en egen kontaktperson finns i 39 och 42 § i socialvårdslagen.

Vastaajien määrä: 1

16. I fråga om det sektorsövergripande samarbetet vid bedömningen av servicebehovet och utarbetandet av klientplanen och i fråga om samordningen av servicen iaktas det som föreskrivs i 41 § i socialvårdslagen.

Vastaajien määrä: 1

17. 11. Andra observationer om innehållet i 5 §.

Ei vastauksia.

18. 12. Bedöm följande påståenden i anslutning till beslutsfattandet och tillhandahållandet av service:

Vastaajien määrä: 1

	Ja	Nej	Tar inte ställning	Yhteensä	Keskiarvo
Bestämmelserna om beslutsfattande är tillräckliga.	0	1	0	1	2
Bestämmelserna om verkställighet av beslut är tillräckliga.	0	1	0	1	2
Bestämmelserna om fastställande och bedömning av kvaliteten på servicen är tillräckliga.	0	1	0	1	2
Bestämmelserna om beaktande av barn och unga personer är tillräckliga.	1	0	0	1	1
Yhteensä	1	3	0	4	1,75

19. 13. Andra observationer om innehållet i 6 §.

Vastaajien määrä: 1

- Vi föreslår ett nytt 3 moment i lagens 6 § enligt följande: "Bestämmelser om klientens rätt att använda finska eller svenska, bli hörd och få expeditioner på finska eller svenska samt om klientens rätt till tolkning vid användningen av dessa språk hos myndigheterna finns i språklagens (423/2003) 10, 18 och 20 §§. Bestämmelser om kommuners och samkommuners skyldighet att ordna socialvård på finska och svenska finns i socialvårdslagen. Bestämmelser om myndigheternas skyldighet att främja möjligheterna för dem som använder teckenspråk att använda och få information på sitt eget språk finns i teckenspråklagen (359/2015)."

Lagutkastet innehåller inga direkta bestämmelser vilka tryggar klientens rätt att få hjälp, stöd och tjänster överhuvudtaget på sitt eget språk. Vi vill påpeka att det finns stora problem i förverkligandet av de språkliga rättigheterna i praktiken och att denna problematik bör lyftas upp med tanke på att svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning hamnar i en särskilt utsatt ställning. Man kunde förverkliga detta genom att hänvisa till socialvårdslagens och andra lagars bestämmelser såsom ovan.

4 § Medbestämmande för personer med funktionsnedsättning och stödande av delaktighet

20. 14. Kompletterar bestämmelsen på behörigt sätt den övriga särskilda service som ingår i den föreslagna lagen?

Vastaajien määrä: 1

21. 15. Är det klart när bestämmelsen om färdighetsträning och stöd i den föreslagna lagen tillämpas och när bestämmelserna i socialvårdslagen (1301/2014) eller någon annan lag

tillämpas? (T.ex. bestämmelsen om social rehabilitering i 17 § i socialvårdslagen)

Vastaajien määrä: 1

8. Bedöm om momenten behövs med tanke på tillämpningen av lagen.

22. 16. Andra observationer om innehållet i 8 §.

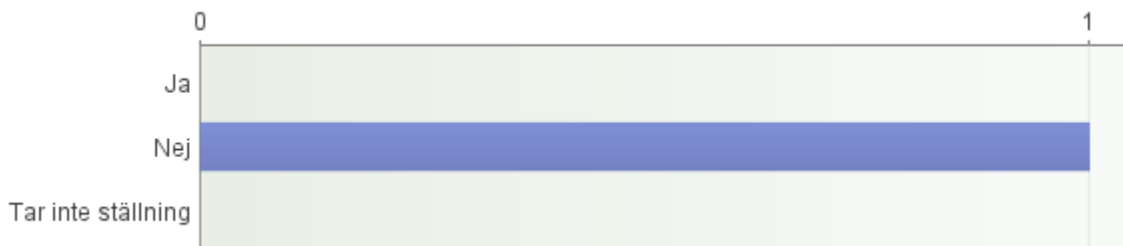
Vastaajien määrä: 1

- Vi påpekar att ordet färdighetsträning inte motsvarar det finskspråkiga ordet "valmennus" utan det begränsar begreppets innehåll i relation till den finskspråkiga versionen. Tjänsten bör därigenom vara träning och stöd på svenska. Om man vill betona träningens natur som färdighetshöjande tjänst bör termen på motsvarande sätt beskriva det på finska.

SAMS betonar att den nuvarande stödpersonsverksamheten är en viktig förebyggande tjänst och att dess ställning måste tryggas. På basis av lagförslaget är det oklart med stöd av vilken bestämmelse tjänsten ska beviljas. Det bästa sättet att trygga tjänstens framtid vore att nämna den i lagens motiveringar.

23. 17. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

24. 18. Observationer om innehållet i 9 §.

Vastaajien määrä: 1

- Vi föreslår fortfarande en kompromiss gällande den så kallade resursbegränsningen. Enligt den planerade lagen är en förutsättning för beviljandet av personlig assistans att personen själv kan definiera assistansens innehåll och sättet att ordna den. Ett alternativ vore att omformulera resursbegränsningen genom att ta bort förutsättningen för att kunna definiera sättet att ordna assistans.

Det förslagna alternativet främjar möjligheter för personer med utvecklingsstörning att få personlig assistans i hemmet. Det skulle fortfarande finnas en tydlig skillnad mellan personlig assistans och andra serviceformer som utgår från behovet av vård, omsorg och tillsyn. Den personliga assistansen ska vara ett alternativ för alla personer med funktionsnedsättning oberoende av diagnos. Den gällande rättspraxisen har visat att personer

med utvecklingsstörning oftast får personlig assistans för fritidsaktiviteter medan andra serviceformer beviljas för dagliga sysslor. Samma problematik kan också beröra personer med psykiska funktionsnedsättningar. Detta är ytterst orättvist och mot alla dagens synpunkter för grundläggande fri- och rättigheter. Vi påpekar att den ursprungliga tanken bakom den nya funktionshinderlagen var att ta bort den så kallade resursbegränsningen. Den personliga assistansen är en av de viktigaste sakerna som möjliggör ett självständigt liv för alla människor. Dagens varierande tolkningsproblem samt skyldigheter på basis av FN:s funktionshinderkonvention sätter vissa krav på den nya lagen och regleringen av personlig assistans. Man ska lägga märke till att vissa otydliga punkter i den nuvarande lagen har påverkat den praktiska tolkningen av lagen, vilket har lett till oändamålsenliga slutresultat och oskäliga situationer för personer med funktionsnedsättning. Därför är det ytterst viktigt att satsa på ett lagberedningsarbete av hög kvalitet samt förebyggande av fall som äventyrar individens rättsskydd.

En assistent som anställs av en arbetsgivare med stöd av den s.k. arbetsgivarmodellen behöver ingen formell kompetens. Däremot förutsätter personlig assistans som köptjänst av en ansvarig privat eller offentligt serviceproducent alltid en formell kompetens som även förutsätter nödvändiga språkkunskaper. Arbetsgivarmodellen ger en stark självständighet för dem som vill ha den och som klarar av att vara arbetsgivare. SAMS önskar därför betona att det är viktigt att arbetsgivarmodellen finns kvar även efter reformen.

25. 19. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

26. 20. Observationer om innehållet i 10 §.

Vastaajien määrä: 1

- En assistent som anställs av en arbetsgivare med stöd av den s.k. arbetsgivarmodellen behöver ingen formell kompetens. Däremot förutsätter personlig assistans som köptjänst av en ansvarig privat eller offentligt serviceproducent alltid en formell kompetens som även förutsätter nödvändiga språkkunskaper. Arbetsgivarmodellen ger en stark självständighet för dem som vill ha den och som klarar av att vara arbetsgivare. SAMS önskar därför betona att det är viktigt att arbetsgivarmodellen finns kvar även efter reformen.

27. 21. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

10. I 5 § finns bestämmelser om bedömningen av servicebehovet och klientplanen.

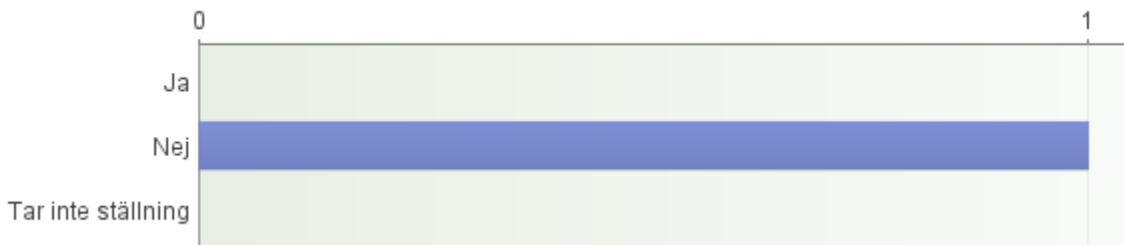
28. 22. Observationer om innehållet i 11 §.

Vastaajien määrä: 1

- En assistent som anställs av en arbetsgivare med stöd av den s.k. arbetsgivarmodellen behöver ingen formell kompetens. Däremot förutsätter personlig assistans som köptjänst av en ansvarig privat eller offentligt serviceproducent alltid en formell kompetens som även förutsätter nödvändiga språkkunskaper. Arbetsgivarmodellen ger en stark självständighet för dem som vill ha den och som klarar av att vara arbetsgivare. SAMS önskar därför betona att det är viktigt att arbetsgivarmodellen finns kvar även efter reformen.

29. 23. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

Behövs följande bestämmelser?

30. 24. Observationer om innehållet i 12 §.

Vastaajien määrä: 1

- Boendetjänster för personer med funktionsnedsättning måste tryggas i praktiken. Skillnaden mellan tolkning av socialvårdslagen och tolkning av funktionshinderlagen måste vara klar och tydlig. Boendetjänster måste vara avgiftsfria för personer med funktionsnedsättning även om man får dessa tjänster med stöd av socialvårdslagen.

Att bo i sitt eget hem är en grundläggande rättighet som betonas bland annat i Förenta Nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Man har rätt att välja sitt hem och få sådana tjänster som möjliggör en sådan boendeform som enskilda individer vill leva i. Att lämna lagens bestämmelser om boendetjänster för breda och öppna kan leda till oförväntade resultat i praktiken. Lagstiftaren måste reglera dessa bestämmelser tillräckligt specificerat för att både uppfylla sina skyldigheter som utövare av offentlig makt och undvika främja sådana tolkningar till följd av vilka individers rättigheter inte uppfylls.

31. Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning som en service enligt den föreslagna lagen.

Ei vastauksia.

32. Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning som en placering inom öppenvården utan omhändertagande enligt barnskyddslagen.

Ei vastauksia.

33. Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning både i den föreslagna lagen och i barnskyddslagen på så sätt att den föreslagna lagen är primär.

Ei vastauksia.

34. Placering av barn med funktionsnedsättning utanför hemmet ska göras som en placering inom öppenvården utan omhändertagande även för längre tid.

Ei vastauksia.

6 § Beslutsfattande och tillhandahållande av service

35. Placering av barn med funktionsnedsättning utanför hemmet ska alltid göras i enlighet med principerna och bestämmelserna i barnskyddslagen.

Ei vastauksia.

36. 26. Vad annat vill ni framföra i anslutning till sådana situationer då ett barn bor någon annanstans än med sina föräldrar eller vårdnadshavare?

Ei vastauksia.

Bestämmelser om beslutsfattande som gäller servicen och om verkställighet av besluten finns i 45 och 46 § i socialvårdslagen. På beslutets giltighet och servicens kontinuitet tillämpas det som i 38 § 3 mom. i socialvårdslagen föreskrivs om bestående och långvarigt behov av stöd. Servicen enligt denna lag ska tillhandahållas så att den till innehåll, kvalitet och omfattning tillgodoser behoven hos personer med funktionsnedsättning och är förenlig med deras intresse, oavsett vilken service som valts, vem som producerar den eller det sätt den tillhandahålls på. Vid fastställandet och bedömningen av servicens kvalitet beaktas utöver bestämmelserna i denna lag bestämmelserna om servicens innehåll, mål, kvalitet, planering och genomförande i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, socialvårdslagen och lagen om produktion av social- och hälsojourer. Landskapet ska se till att den service som baserar sig på olika lagar och som motsvarar det behov som personer med funktionsnedsättning och vid behov deras familjer har bildar en samordnad helhet som tillgodoser syftet med denna lag. Vid behov ska ett beslut om helheten av service fattas med iakttagande av det som föreskrivs i 46 § i socialvårdslagen. Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag ska det vid tillhandahållandet av service för barn och unga personer med funktionsnedsättning beaktas deras ålder och utvecklingsnivå, åsikter, familjeförhållanden och övriga nära människorelationer samt delaktighet och möjlighet till verksamhet i den egna omvärlden och närmiljön. Servicen ska tillhandahållas så att den främjar barnens och de unga personernas välfärd och utveckling i enlighet med deras individuella färdigheter.

37. 27. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

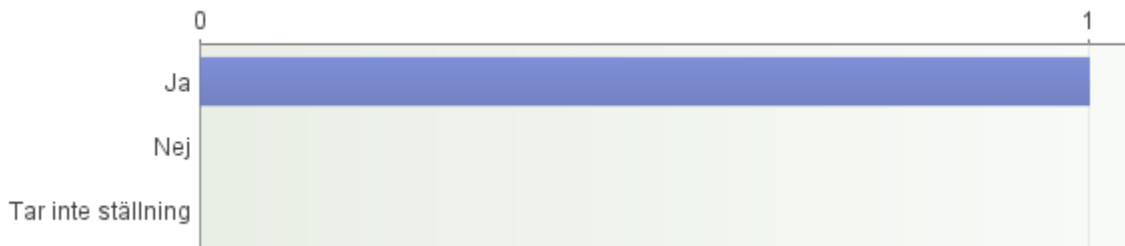

38. 28. Observationer om innehållet i 14 §.

Ei vastauksia.

39. 29. Är kortvarig omsorg en service som behövs?

Vastaajien määrä: 1

2 kap. Särskild service

40. 30. Är det klart när bestämmelsen om kortvarig omsorg i den föreslagna lagen tillämpas och när bestämmelserna i socialvårdslagen (1301/2014, t.ex. bestämmelsen om hemservice i 19 § i socialvårdslagen) eller lagen om stöd för närståendevård tillämpas?

Vastaajien määrä: 1

41. 31. Observationer om innehållet i 15 §.

Ei vastauksia.

I lagen föreskrivs om särskild service som motsvarar det behov av hjälp och stöd som personer med funktionsnedsättning har. Till denna service hör bl.a. färdighetsträning och stöd, personlig assistans, stöd och service för boendet, stöd för tillgängligt boende, kortvarig omsorg och verksamhet under dagtid samt stöd och service för rörligheten.

8 § Färdighetsträning och stöd

42. 32. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaaajien määrä: 1

43. 33. Observationer om innehållet i 16 §.

Ei vastauksia.

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få färdighetsträning och stöd som de nödvändigt behöver 1) för att öva upp kognitiva eller praktiska färdigheter eller färdigheter som behövs vid social interaktion, 2) vid förändringar i livet, 3) för att kommunicera, 4) för beslutsfattande, 5) för att klara ett normalt liv i övrigt. Syftet med färdighetsträning och stöd är att främja självbestämmanderätten, delaktigheten och förmågan att klara sig självständigt för personer med funktionsnedsättning genom att stärka de egna resurserna hos dessa personer samt deras familjer och närstående. Färdighetsträningens och stödets mål, innehåll, nödvändig kvantitet och varaktighet och sättet för genomförande bestäms enligt de individuella behov som antecknats i klientplanen för en person med funktionsnedsättning samt enligt personens livssituation. Färdighetsträning och stöd kan ordnas för familjen eller andra närstående personer till en person med funktionsnedsättning när det behövs för att de mål som i klientplanen angetts för färdighetsträningen och stödet till personen med funktionsnedsättning ska nås. Familjen eller andra närstående personer till en person med funktionsnedsättning har rätt att få färdighetsträning och stöd i situationer med betydande livsförändringar, om det är nödvändigt för att tillgodose syftet med servicen för personen med funktionsnedsättning. Färdighetsträning och stöd ges antingen som personlig service eller service i grupp eller som en del av annan service.

44. 34. Tillförsäkrar bestämmelsen möjligheten för en person med funktionsnedsättning att röra sig?

Vastaajien määrä: 1

45. 35. Andra observationer om innehållet i 17 §.

Vastaajien määrä: 1

- En nödvändig förutsättning för färdstjänsten och dess ursprungliga syfte är att tidsfristen för resor är längre än en månad. Ett exempel: 36 st/ 2 mån eller 54 st/ 3 mån.

Det är ekonomiska resurser som tyvärr spelar en betydande roll i detta sammanhang. Det är inte meningen att förhöja antalet resor utan skapa mera flexibilitet i användning av resorna, och därigenom blir det inga ökade kostnader på lång sikt. En bredare tidsfrist för resor är en nödvändig ändring för att ta i beaktande omväxling på grund av årstider och semestertider och för att trygga rätten att röra sig oberoende av funktionsnedsättningen. Såsom det konstateras i VALAS-arbetsgruppens slutrapport, är det ytterst viktigt att garantera flexibiliteten för personer med funktionsnedsättning, eftersom deras liv i sig redan är mycket begränsande på grund av ett visst antal resor.

46. 36. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Vastaajien määrä: 1

47. 37. Observationer om innehållet i 18 §.

Vastaajien määrä: 1

- En nödvändig förutsättning för färdstjänsten och dess ursprungliga syfte är att tidsfristen för resor är längre än en månad. Ett exempel: 36 st/ 2 mån eller 54 st/ 3 mån.

Det är ekonomiska resurser som tyvärr spelar en betydande roll i detta sammanhang. Det är inte meningen att förhöja antalet resor utan skapa mera flexibilitet i användning av resorna, och därigenom blir det inga ökade kostnader på lång sikt. En bredare tidsfrist för resor är en nödvändig ändring för att ta i beaktande omväxling på grund av årstider och semestertider och för att trygga rätten att röra sig oberoende av funktionsnedsättningen. Såsom det konstateras i VALAS-arbetsgruppens slutrapport, är det ytterst viktigt att garantera flexibiliteten för personer med funktionsnedsättning, eftersom deras liv i sig redan är mycket begränsande på grund av ett visst antal resor.

9 § Personlig assistans

48. 38. Observationer om innehållet i 19 §.

Ei vastauksia.

49. 39. Observationer om bestämmelserna i 3 kap.

Ei vastauksia.

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få personlig assistans när de nödvändigt och upprepade gånger behöver en annan persons hjälp för att klara sig 1) i de dagliga sysslorna, 2) i arbete, studier och annan verksamhet som främjar delaktighet, eller 3) i fritidsverksamhet eller socialt deltagande. Syftet med personlig assistans är att den ska hjälpa en person med funktionsnedsättning att förverkliga egna val på lika villkor som andra. För att personlig assistans ska kunna ordnas förutsätts det att personen med funktionsnedsättning har resurser att fastställa assistansens innehåll och sättet att genomföra den. I den personliga assistansen kan det som en del av servicen som helhet ingå sådana åtgärder inom hälso- och sjukvården som är nödvändiga för att en person ska klara sig självständigt. I fråga om de funktioner som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten har en person med funktionsnedsättning rätt att få personlig assistans i den utsträckning det är nödvändigt. Dessutom har en person med funktionsnedsättning rätt att få personlig assistans i fråga om de funktioner som avses i 1 mom. 3 punkten minst 30 timmar per månad, om inte ett lägre timantal räcker till för att tillförsäkra personen nödvändig hjälp.

50. 40. Observationer om bestämmelserna i 4 kap.

Ei vastauksia.

51. 41. Vad annat vill ni framföra i anslutning till lagförslaget?

Vastaajien määrä: 1

- Enligt SAMS mening är det olyckligt att materialet vilket utlåtandebegäran avser inte i sin helhet finns tillgängligt på svenska. Detta måste anses utgöra ett tillgänglighetsproblem och ett rättssäkerhetsproblem för svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning.

10 § Tillhandahållande av personlig assistans

Personlig assistans kan tillhandahållas på följande sätt: 1) en arbetsgivarmodell, där en person med funktionsnedsättning är den personliga assistansens arbetsgivare, 2) en kundsedelmodell, där landskapet ger en person med funktionsnedsättning en kundsedel som avses i lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården för att han eller hon ska kunna skaffa personlig assistans, 3) en servicemodell, där landskapet självt eller i samarbete med andra landskap producerar personlig assistansservice eller enligt avtal skaffar dem av andra serviceproducenter. När landskapet fattar beslut om sätten att tillhandahålla personlig assistans ska landskapet beakta de åsikter och önskemål som personen med funktionsnedsättning har samt det behov av hjälp som fastställts i klientplanen och livssituationen som helhet. Den personliga assistansen ska tillhandahållas så att den främjar tillgodoseendet av självbestämmanderätten och delaktigheten för personen med funktionsnedsättning. Sätten att tillhandahålla personlig assistans och andra social- och hälsovårdstjänster kan kombineras till en helhet som möter hjälpbehoven hos personen med funktionsnedsättning. Av särskilda skäl kan en anhörig eller någon annan närstående person till en person med funktionsnedsättning utses till personlig assistent, om detta tillgodoser intresset för

personen med funktionsnedsättning. Vikariearrangemangen när assistenten är frånvarande eller anställningsförhållandet upphör ska antecknas i klientplanen.

11 § Arbetsgivarmodellen för personlig assistans

Arbetsavtalslagen (55/2001) ska tillämpas på anställningsförhållandet mellan den person med funktionsnedsättning som är arbetsgivare och den personliga assistenten. Arbetsgivarmodellen kan användas om den som blir arbetsgivare kan svara för sina skyldigheter som arbetsgivare och om han eller hon efter att av landskapet ha fått tillräcklig och förståelig information om arbetsgivarens skyldigheter och ansvar samtycker till att vara arbetsgivare. Samtycket ska antecknas i klientplanen. Landskapet ska enligt behov ge personen med funktionsnedsättning råd och hjälp när det gäller att fullgöra arbetsgivarens skyldigheter och utöva arbetsgivarens rättigheter. Inom arbetsgivarmodellen ska landskapet betala ersättning för arbetsgivarens lagstadgade avgifter och ersättningar samt för övriga nödvändiga och skäligen kostnader för att vara arbetsgivare. Grunderna för kostnaderna för att vara arbetsgivare och hur kostnaderna ersätts ska antecknas i klientplanen.

12 § Stöd och service för boendet

En person med funktionsnedsättning ska i första hand få stöd för att bo hemma genom service enligt socialvårdslagen samt vid behov genom service enligt denna lag. En person med funktionsnedsättning har rätt att få stöd och service för boendet i form av sådant serviceboende som avses i 21 § 4 mom. i socialvårdslagen om han eller hon behöver hjälp och stöd nödvändigt och kontinuerligt eller under olika tider på dygnet. I stödet och servicen för boendet ingår hjälp med och stöd för de dagliga sysslorna samt service som behövs för att främja och upprätthålla välfärden och hälsan för personen med funktionsnedsättning samt möjliggöra delaktighet, kommunikation och familjeliv. När det gäller stöd och service för boendet bestäms innehållet, kvantiteten och sättet för genomförande enligt de individuella behov hos personen med funktionsnedsättning som antecknats i klientplanen och enligt hans eller hennes livssituation. Stöd och service för boendet kan också tillhandahållas i personens egen bostad.

13 § Ordnande av boende för barn

Boendet för ett barn med funktionsnedsättning ordnas i första hand med barnets familj på det sätt som föreskrivs i 12 §. Boendet för ett barn kan ordnas på något annat sätt än med den egna familjen endast om 1) servicen i familjens hem och annat stöd för barnet och familjen inte är lämpliga eller möjliga för en omsorg i enlighet med barnets bästa eller om den har visat sig vara otillräcklig, och 2) barnets boende någon annanstans än med den egna familjen har i enlighet med 5 § bedömts vara förenligt med barnets bästa med tanke på tillgodoseendet av omsorgen om barnet, en balanserad utveckling och välfärd för barnet eller med tanke på barnets hälsa eller säkerhet. Utöver det som föreskrivs i 6 § 4 mom. ska vid valet av plats för barnets boende särskild uppmärksamhet fästas vid barnets behov och den kompetens som personalen har och som motsvarar behoven, vid barnets kontakt till familjemedlemmar och andra närstående och upprätthållandet av mänskliga relationer samt vid kontinuiteten i vården och omsorgen. Barnets boende ska ordnas så att avståndet till den plats där barnet bor inte är ett hinder för att upprätthålla kontakten med barnet närstående personer. Barnets boende någon annanstans än med den egna familjen kan ordnas i form av familjevård eller i en enhet där det samtidigt vårdas

högst sju barn. Om ett barn med stöd av denna lag bor någon annanstans än med den egna familjen svarar föräldrarna och vårdnadshavarna för kostnaderna för underhållet för barnet på det sätt som föreskrivs i lagen om underhåll för barn (704/1975) och lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

25. Hur är det skäl att föreskriva om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning? Bedöm följande påståenden:

14 § Stöd för tillgängligt boende

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för ändringsarbeten i den stadigvarande bostad som avses i 12 § samt för redskap och andra tekniska lösningar som gör det möjligt att klara sig självständigt hemma, om de på grund av en begränsning i funktionsförmågan nödvändigt behöver detta stöd i de dagliga sysslorna, för att röra sig eller för att klara sig självständigt i övrigt. Landskapet kan också avgiftsfritt ställa dessa redskap och andra tekniska lösningar till förfogande för personer med funktionsnedsättning. Som ersättningsgilla kostnader för ändringsarbeten i bostaden anses även skäligen kostnaderna för planering av ändringsarbetena och undanröjande av hinder i bostadens närmaste omgivning. Redskap och andra tekniska lösningar som gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att klara sig självständigt hemma ska planeras och förverkligas enligt den berörda personens individuella behov. Om en klient själv vill låta utföra eller skaffa i 1 och 2 mom. avsedda ändringsarbeten eller andra redskap och tekniska lösningar som gör det möjligt att klara sig självständigt, ska landskapet på klientens begäran ge klienten en uppskattning av de skäligen kostnaderna som ersätts. Ersättning för ändringsarbeten i bostaden och för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar ska sökas hos landskapet senast inom sex månader från det att kostnaderna uppkommit.

15 § Kortvarig omsorg

Personer med funktionshinder har rätt att få kortvarig omsorg för att trygga nödvändig omsorg och delaktighet samt för att främja välfärden för dem som ansvarar för omsorgen. Den kortvariga omsorgens innehåll, kvantitet, varaktighet och sättet för genomförande bestäms enligt de individuella behov som antecknats i klientplanen för en person med funktionsnedsättning och enligt personens livssituation.

16 § Verksamhet under dagtid

Personer med funktionsnedsättning har rätt till verksamhet under dagtid när de på grund av sin begränsning i funktionsförmågan behöver särskild service som tryggar social interaktion och delaktighet samt upprätthåller funktionsförmågan och när social rehabilitering enligt 17 § i socialvårdslagen, verksamhet i sysselsättningssyfte enligt 27 d § i 1982 års socialvårdslag (710/1982) eller arbetsverksamhet enligt 27 e § i den lagen eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) inte är lämplig och tillräcklig service i förhållande till personens servicebehov. Landskapet har inte någon skyldighet att ordna verksamhet under dagtid för personer som får sin huvudsakliga försörjning av ålderspension. Verksamhet under dagtid ska ordnas fem dagar i veckan eller mer sällan enligt

det individuella behovet hos personen med funktionsnedsättning. I verksamheten under dagtid ingår de resor som hör till servicen.

17 § Stöd och service för rörligheten

Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att röra sig tillgodoses i första hand som en del av den tillgängliga allmänna kollektivtrafiken. Användningen av allmän kollektivtrafik ska vid behov stödjas och kompletteras med de sätt att ordna stöd för rörligheten som anges i 23 § 3 mom. i socialvårdslagen. Om inte de sätt att ordna stöd för rörligheten som anges i socialvårdslagen är tillräckliga och lämpliga för att trygga möjligheterna för en person med funktionsnedsättning att röra sig, ska denna lag tillämpas. En person med funktionsnedsättning har rätt att få stöd och service för rörligheten som färdtjänst med taxi, invalidtaxi eller ett annat motsvarande fordon när personen inte kan tillförsäkras möjligheter till rörlighet på något annat sätt. Färdtjänsten ska kompletteras med ledsagarservice om det är nödvändigt för att personen ska klara resan. Syftet med stödet och servicen för rörligheten är att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att röra sig i anslutning till 1) arbete, 2) studier, 3) verksamhet under dagtid och annan verksamhet som främjar delaktighet, 4) fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv.

18 § Tillhandahållande av stöd och service för rörligheten

Vid bedömningen av mängden och den regionala omfattningen av den färdtjänst som avses i 17 § 2 mom. ska det behov av att röra sig som en person med funktionsnedsättning har, annan tillgänglig service och resans syfte beaktas. Vid bedömningen ska dessutom beaktas det offentliga stöd som erhållits för en bil som en person med funktionsnedsättning använder och som lämpar sig för personens behov av att röra sig. Färdtjänst till arbete, studier och verksamhet under dagtid eller annan verksamhet som stöder delaktighet ska ordnas i den omfattning som nödvändigt behövs för dem. Färdtjänst för fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv ska ordnas så att personen kan göra minst 18 enkelresor per månad inom den kommun där personen är bosatt eller en närbelägen kommun. Resorna för personer som är berättigade till färdtjänst ska samordnas så att de görs med samma färdmedel, om samordningen inte medför en oskälig förlängning av restiden eller andra oskäliga olägenheter för den serviceberättigade. Landskapet kan som alternativ till färdtjänst ställa en bil till förfogande för personen med funktionsnedsättning eller bevilja ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil, om det behov av färdmedel för funktioner som hör till ett normalt liv som begränsningen i funktionsförmågan medför är omfattande och av fortlöpande natur. Om en person med funktionsnedsättning har tillgång till en bil som avses i 3 mom. eller en sådan med tanke på behovet av rörlighet lämplig bil som vid anskaffningen har fått annat offentligt stöd har personen rätt att få minst sex enkelriktade resor i månaden för fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv, om inte ett mindre antal är tillräckligt för att trygga nödvändig rörlighet. Arbets- och studieresor ska också i dessa fall ordnas i enlighet med 2 mom.

19 § Ekonomiskt stöd

Landskapet kan ersätta personer med funktionsnedsättning för kostnaderna för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar som de behöver för de dagliga funktionerna, för att röra sig, för att kommunicera eller för fritidsaktiviteter och som inte ingår i medicinsk rehabilitering inom

hälso- och sjukvården. Dessutom kan landskapet ersätta extra kostnader för anskaffning av sådana kläder och sådan specialkost som behövs på grund av funktionsnedsättningen eller sjukdomen. Av kostnaderna för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar som en person med funktionsnedsättning behöver för de dagliga funktionerna, för att röra sig, för att kommunicera eller för fritidsaktiviteter ersätts hälften, om det inte med hänsyn till ett individuellt behov och hans eller hennes livssituation som helhet finns särskilda grunder för att höja eller sänka ersättningen. Kostnadsbeloppet bedöms enligt de faktiska kostnaderna. Kostnaderna för sådana ändringsarbeten på redskap av standardmodell eller på andra tekniska lösningar samt i en bil eller ett annat färdmedel som är nödvändiga på grund av en begränsning i funktionsförmågan ersätts till fullt belopp inom anslagsramarna. Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil eller ett annat färdmedel ska det behov av att röra sig som personen med funktionsnedsättning har samt hans eller hennes möjligheter att anlita allmän kollektivtrafik eller annat stöd och annan service för rörligheten beaktas. Ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil eller ett annat färdmedel kan beviljas om det behov av färdmedel för funktioner som hör till ett normalt liv som begränsningen i funktionsförmågan medför är omfattande och av fortlöpande natur. Genom förordning av statsrådet får det vid behov utfärdas närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och om andra omständigheter som påverkar hur ersättning enligt 1 och 2 mom. bestäms.

3 kap. Ändringssökande

4 kap. Särskilda bestämmelser